

Lo Somatené

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dijous 28 de Abril de 1898

Núm. 3.584

Any XIII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Administració y Redacció

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

En la Administració d'aquest diari y en las principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

SECCIO DOCTRINAL

La suspensió

DE LAS GARANTIAS CONSTITUCIONALS

Los fil ferros del telégrafo y teléfono han escampat per Espanya la nova de que l' Govern de Sagasta amenaçava ab suspendre las garantías constitucionals, y á lo que á nostre entendre per ara no s' ovirán indicis que pugan donar lloch á aquella mida extrema de Govern.

Espanya ha rebut ab altiva resignació la noticia de la declaració de guerra per los Estats Units, conveniuda de que aquesta era inevitable y l'únic camí que s' oferia després de las justas concessions que la Metròpoli ha fet als naturals de la gran Antilla. Tots los espanyols consideran als Estats Units un poble fort y rich y per tan dup tosa la victoria, y deixant la política á banda s' han aplegat sota una sola bandera perá defensarse de las ambicions y egotismes dels yankees; tots los partits han obert son paréntesis á la seva vida activa y de propaganda, perá que aixis lo Govern vegés que no tractavan d' esgairar la ajuda en la defensa dels sagrats interessos de la nació, que son també los de totes las regions.

Per altra part, las noticias desfavorables á Espanya que s' han rebut per las vias de Washington y Cayo-Hueso, referents á apersonaments de barcos mercants espanyols per la escuadra nort-americana y maniobras d' aquesta en ayguas de Cuba, aixis com las del bloqueig d' una part de l' Isla, han produhit tan poca sensació, fins als mateixos que las consideran verídicas, que ningú s' ha alarmat, ni sisquera han deixat que entrés en sos cors la idea d' un fracás.

Mes encare ni en sas pensa completament á las foscos d' ahont és y que fé l' escuadra espanyola que estacionava á Sant Vicente de Cabo Verde y la que s' estava preparantse á Cadix, ningú protesta, ni s' aventura á formular cap prejudici del perque està quieta, si es que realment no s' ha mogut, ó del perque á aquestes horas no ha topat ab l' escuadra enemiga desde'l moment que aquesta ha tingut l'aireviment de posarse á la vista y á tir dels canons del «Morro» de la Habana.

Indican tots aquests fetes que aquí, per ara, hi ha confiança en Govern y en los directores de la guerra, que conserva la suficient serenitat d' ànim per a no rebutjar lo perill, y l' suficient amor patri per a no esgairar las forses al govern.

Declarar, donchs, la suspensió de las garantías constitucionals en los actuals moments, á nostre entendre resultaria contraproduhent, y estém conveniuts de que si Sagasta donà llech, á que los periodistas de Madrid escampessin noticia tan alarmant, no fou mes que perá pulsar á la opinió, donchs al ser interpellat al Congrés per en Romero Robledo, evadi tota contestació concreta.

Y alarmant es la noticia d' aquesta suspensió, per que desgraciadament á Espanya no totes las autoritats secoln fer sempre ús d' aquesta arma de govern de la manera que la prudencia aconsella, quan no la fan servir, com darrerament se vegé á Barcelona en lo que ocorreuó al estimat company La Renaixensa, per venjansas personals. Res tindrem que dir al Govern del Madrid que s' rodeja de tots los medis de govern lo dia en que d' aquets necessiti perá refrenar passions que s' desboquin, per restringir la llibertat de la premsa d' informació que en lo seu stany de lucro no repara en

acullir y propalar las mes falsas noticias, favorables ó contrarias, fent perdre l' seny y els seus lectors, ó perá obligar á aceptar las sevas disposicions que puguin venir y sian necessarias perá l' bé de la nació.

Avuy per avuy y mentres l' opinió pública s' manifesti comedida al costat del govern y á la altura que reclaman las actuals circunstancias, la suspensió de las garantías constitucionals seria un oprobri, una vergonya perá ls espanyols, puig fora igual que dirlos hi mal patriotas.

Lo conflicte ab los Estats Units

Suposo que nostres lectors recordarán aquells articles publicats en *La Costa de Llevant*, titulats «Cuba y la Belligerancia». Las ideas, suposicions y conceptes en ells admesos y sostinguts, s' han vist realitzats. Avuy, al recordarlo, no guía nostra ploma lo desitj de serho present ni la satisfacció ó vanagloria d' haver encertat en nostres apreciacions, en nostre judici; res d' aixó, puig es y será sempre mil vegadas preferible perá tot bon patriota equivocarse completament en sos vaticinis, que tenir de contínuo l' actual situació de nostra Espanya.

En altrás causas, nos alena y estimula á parlar novament de la mel anomenada guerra de Cuba, de son estat present y de sas consecuencias, la conducta noble y admirable que sosté y observa en aquella hermosa terra lo partit autonomista cubá y son manifest ultimament publicat.

Aquells fermes defensors d' una idea fins avuy mal compresa y pitjor formulada, al fi, establerta y aplaudida per sos mateixos adversaris, aquells espanyols com lo que més pugui serho, amants de sas llibertats á tanta costa adquiridas, ho han declarat ben alt: no temen la guerra estrangera.

Als esgarrats, als que pretenen encare sostenir una lluyta fraticida y no reconeixen la legalitat, per la forsa de la persuasió, per lo convenciment ó per medi de las armas, abrigan la seguretat de que pas á pas tornarán á sas llars rebentlos y esperantlos ab brassos oberts: devant las imposicions, ofertes y amenassas d' una altra nació, sols senten odi ó despreci.

A nosaltres no 'ns admira. La autonomia tot ho engrandeix y fecunda. Per forsa avuy més que may lo sentiment de patria tenia d' explotar ardent entre ls bons fills d' aquella isla.

Y la autonomia ha arribat á Cuba en la hora justa y precisa, en l' únic moment en que era la millor solució possible. Ab altres termes. Sols era realizable avuy, quan baix la influencia de la llibertat y del progrés, minva cada dia més lo poder absorbent de las antigas institucions.

Cuba independent es una aberració, un impossible. Autònoma, ja es un altra cosa. Es quan menos un compás d' espera, mentres la diplomacia, es dir, la lluyta de Méjich ha de ser un mar americá ó un mar neutral; si Cuba ha de ser lo dipòsit general, la escala obligada, lo punt de reunió del tráfic, lo centre dels mercats del Pacífich y del Atlántich que al fi y per mes que aixó no s' digni, avuy en realitat es lo que s' cuestiona.

Observis de pas un fet palpable per mes estrany que sembli.

Tothom parla de la guerra ab los Estats Units, tothom se preocupa de lo que pensan ó dihen las potencias, ningú s' recorda de la insurrecció. Aixó es sig-

nificatiu. És que al últim la opinió pública comprén que si no fos la influencia, la protecció y auxiliu exteriors, proclamada y obtinguda l' autonomia, la insurrecció deixaria d' existir, y tots los alardes d' independència foren bombolla de sabó tan prompte formada com disolta, ó es que ofuscada per los aconteixements del dia no recorda ni estudia bé la cuestió y sas complicadas rames y derivacions?

La independència de Cuba ¿qui la vol? Ningú. Sols al anomenarla, ja acut á la memoria de tota la rassa blanca de la isla, las escenas d' estermini y de pillatge de Sant Domingo, y la tragica mort que sufriren los valents espanyols que formavan lo batalló del mateix nom. Mentres pogueren sostenir las armas en las mans, foren lo terror de tot l' exercit negre. Al rebre l' ordre perá entregar aquella plassa, obediren sense replicar, ab la sumissió, docilitat y disciplina de bons militars.

Al principi l' infame Louverture, los cumplimentava, dihentlos hi que mentres no s' embarquessin perá son nou destí, foren las millors tropas de la República. De prompte roba ls diners que Espanya havia enviat á Haití perá trasportar aquellas tropas á l' Habana, ordena que surtin de la ciutat en collas de vint ó trenta preparadas los degolla un á un sens misericordiá, en aquell modo meriren uns soldats que mereixian retornar á sas llars coronats de llorer y ab las palmas de la victoria. Recorda la barbarie d' aquell Joan Dessalines, que antrega un punyal á la colla de tigres que l' acompanyavan perá que vagin á elevarlo en los cors de quatre mil francesos y espanyols que ab son permis vivían de son treball, tranquils y resignats sens oferir lo més petit motiu de queixa en la ciutat del Cap, en la de Port-Princep y en los Cayos. Ell mateix, perá completar sa obra, encadena á las viudas y ortes d' aquellas victimas y las destina á treballar en las obras públicas, sofrint mil torments mes terribles que la mort. Ell mateix, com nova furia del infern, exorta ab tó patética á sos soldats, que prenguin una venjansa brutal y sens limits de tots los blanchs, fins d' aquells que no tenen armas perá ofendre ni perá defensarse. Ell per últim, mostrant á trenta mil butxins son sabre enrogit de sanch europea, los hi diu ab veu estrident: «Comensém per los francesos» com á crit ó senyal, no d' una batalla, de la més horrible carniceria.

Y tot aixó qui ho manava? Un poble que aplaudia los discursos de Pitt y de Foix. ¿Qui ls protegia? Los ilustrats deixebles de Washington y de Franklin. Tant pot la rivalitat, l' avaricia y lo desitj d' engrandirse y prosperar per sobre las ruinas ajenas! Aquestas passions que degradan y envileixen nostra naturalesa, son desgraciadament las que per regla general donen lo principal impuls als grans pobles! Lo projecte grandios de mantenir en perpétua pau á tolas las nacions civilizadas, ha quedat y quedará sempre en idea.

Si, lo càstich mes terrible, la mes gran contrarietat, lo mal pitjor que podria ocasionar Espanya á Cuba, fóra renunciar á sos ligitims drets y retirar d' ella la guarnició espanyola. ¿La intervenció armada? ¿Los Estats Units desembarcar un exercit d' ocupació en la isla de Cuba? Ni es aquest son proposit ni ho han somiat may. A falta d' altres datos, las informacions consular que d' ella tenen son suficients perá que ni are ni may ho pensin ni ho intentin. ¿Que fora de tot l' exercit americá un cop desembarcat en terra cubana? Perseguit per feras y com á feras, sens apoy, sens organizació, esperit de cos ni disciplina, sufrint mil privacions y miserias, lindria al últim que buscar refugi en sos barcos y ingirne mes que depressa. Ja ho saben

que no es lo mateix exterminar per lo veneno y altres medis criminals y repulsius a la humanitat, una rassa de sions y conquistar deserts immensos, que dominar una població lliure, rica, activa, coneixedora de tots los adelantos y derrotar un exèrcit invencible, ben armat, sufert y millor dirigit.

La voladura del «Maine», pot ser un motiu real, verdader y suficient pera declararnos la guerra? No. Precindiré si la catástrofe fou deguda a la explosió de una mina, com diuen ells. Es veritat que tenim los ports de Cuba defensats per líneas de torpedos Craupeau, com igualment, si molt convé los Estats Units los tenen colocats en las entradas de la indefensa Filadelfia, en lo canal de Sullivan, de Orevall, Charleston, Nova Orleans, etc.; etc., mes altre fora la conducta d'Espanya si a un de sos barcos l' hagués succehit una desgracia semblant. Espanya, per molt que sentís la trista sort de sos fills, no faria responsable a tota una nació de la boixeria, de la exaltació pot ser d' un sol home. Demanaria lo que fos just y oportú, pero res més.

Acabada la guerra Turch-Russa, lo Danubi estava materialment plé de torpedos: torpedos que requeriren grans cuidados pera recullirlos ó inutilisarlos. No tinguerem que registrar cap desgracia; mes si per lo contrari, haguessin ocasionat averias a cualsevol barco, tant Russia com Turquia s' haurian abtingut de colocarne y d' utilisarlos a totes horas? Segurament que no.

Lo «Maine» cumplia una visita de cortesia, lo «Maine» ne tenia conciencia plena de trovarse en país enemich al entrar en lo port de l' Habana, cuan es públich que s' presentá ab tots los preparatius de combat, al extrem de que sols mancava donar lo punt de mira y manar fech pera comensar la lluyta?

Y qui parla d' humanitat? Una gent que demá que s' vegessin amos de Cuba no fora estrany que reproduhissin aquella política austriaca del baró Kreig, gobernador de Tarnow, que al volguer ofegar lo recort de la pátria perduda, oferia a la turba deu florins per cada cap de noble polach que l' hi presentessin, y no pararian fins haber esborrat de la isla a la rassa espanyola.

Nobles autonomistas, lo perill, l' enemich de vostre llibertat avuy no es Espanya, es l' extranger. Feuvos dignes de ser lliures y ho sereu, ho sereu malgrat la codicia y mala fé de totes las nacions. Nosaltres, cobart: molt de ruido, moltes amenaasas, mes ja se consolaran ab las ventajtes comercials que bonament y sens perill puguin de nosaltres obtenir. Son lema es aquél: demanar forsa pera conseguir una mica.

JOAQUIM FABRA

Pineda, Abril de 1899.

(De La Costa de Llevant).

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 27 d' Abril de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Table with meteorological data including columns for HORAS, BAROMETRE, GRAU, PLUJA, AYGUA, ESTAT, OBSER., TEMPERATURAS, VENTS, and NUVOLS.

La terrible Parca sembra que s' ve cebant de pochos dias en aquesta part en lo jovent de nostra ciutat presentent peu dels sinestres efectes del tifus.

A las victimas sacrificadas s' hi ha d' afegir avuy la de la noya Teresina Borrás Anguera, filla del difunt industrial D. Joaquim Borrás Bages, la que, en dos dias, ha passat d' una salut robusta a la prematura mort, puig aquesta ha vingut als vint anys d' edat, quan son bell físich y las bonas circunstancias feyan concebir las mas puras esperansas a la infelís noya, qui, al mateix temps era l' consol y alivi de la infortunada mare, no refeta encara del disgust produhit per la mort de son marit.

L' enterro de la malhaurada noya tindrà lloch a las nou del matí d' avuy, reunintse lo corteig mortuori a la casa número 14 del carrer de Sant Joan, pera acompanyar lo cadáver a la iglesia de la Providencia y fins al cementiri celebrantse acte seguit los funerals.

Sentim la pena que ha d' afligir a la mare y demés familia de la infortunada noya Teresina Borrás Anguera y ls hi desitjem una cristiana resignació.

Un telégrama de nostre corresponsal a Madrid posat ahir a las 9 y 15 de la nit del dia 26, no arribá a nostra Redacció fins a las 9 del matí següent.

Ab semblant retrás no ns será possible donar a nostres lectors, ab la oportunitat convenient, noticias exactas de la guerra, y ls sacrificis que per aqueix motiu ns imposém serán de tot punt infructuosos.

Cridém per tant la atenció del digne Administrador de Telégrafos d' aquesta ciutat pera l' cas de que sas gestions pogan lograr que aquell retrás no s' repetixi.

Mort al dia anterior ahir fou enterrat a Barcelona nostre compatrici D. Joseph Freixa Marsal, qui durant molts anys havia sigut empleat de nostre Municipi, havent exèrcit entre altres càrrechs, lo de depositari dels fondos del Comú.

Que Deu hagi acullit en son sí l' ánima de D. Joseph Freixa.

En virtut de la recent disposició del ministeri de la guerra cridant al servey de las armas a 30.000 excedents de cupo del Reemplás de 1897, hem procurat informarnos en la Secretaria Municipal de quants ne corresponia entregar la nostra població, resultant que n' hi tocan 38 ó siga tots los que obtingueren en lo sorteig lo número mes baix al 360 puig que aquest queda ja per excedent.

Hem rebut un volúm de poesias titulat «En paz y en guerra», original de nostre estimat amic y paysá lo poeta D. Francisco Gras y Elias.

Dita obra d' aquest conegut literat reusenche, está a la venda en la acreditada llibreria y centre de suscripciones de D. Joan Grau y Gené, d' aquesta ciutat.

Agrahim l' envió del exemplar a nostre amic senyor Gras y Elias y procurarem en un dels próxims números parlar ab la extensió que s' mereix lo valor literari de sas poesias.

Hem rebut també l' argument del melodrama en cinch actes «Los Piletos», escrit per D. Lluís Millá y D. Lluís Suñer, quina producció fou estrenada ab gran éxit en lo Teatro Circo Espanyol de Barcelona lo dia 23 del mes que som, proporcionant merescuts apiausos a sos autors, als actors y al pintor escenografo senyor Moragas per l' aceri ab que pintá variás decoracions de la obra.

Unim nostre aplauso al del públich barceloní, ja que per l' extracte de la obra no ns podem formar un judici exacte del seu valor literari y dramátich.

Per no haverse reunit sufficient número de senyors regidors ahir l' Excm. Ajuntament no va pòguer celebrar sessió de primera convocatoria.

Lo sorteig de la Loteria Nacional que s' ha de verificar a Madrid lo dia 30 del actual consta de 50.000 bitllets al preu de 30 pessetas cada un dividits en décims a 3 pessetas. Los premis serán en número de 2.700 importants 1050000 pessetas.

En la Depositaria-Pagaduría de Hisenda d' aquesta provincia, fou ahir constituhit per don Anselm Guasch lo diposit de 4.000 pessetas pera respondre del cumpliment de la concessió de la red telefónica urbana de aquesta ciutat.

A las quatre de la matizada d' ahir desembarcá a la estació del Nort de Barcelona lo tren militar que conduhia de Madrid lo batalló d' infanteria de Canarias número 40. Aquestas forsas, correctament formadas, se dirigiren al cuartel de Sant Fernando de la Barceloneta, hont lo regiment de Navarra li havia deixat allotjament.

Ahir en lo vapor «Bellver» sortí aquell batalló cap a Palma de Mallorca.

Era ja entrada de fosch quan sortiren ans d' ahir del cuartel d' en Jaume I de Barcelona los batallons del Rey número 1 y de León número 38, dirigintse al so de las sevas bandas al moll de la Muralla pera embarcar en lo vapor «Ciudad de Mahon» que estava amarrat de costat a n' aquell moll, tocant al embarcader de la Porta de la Pau.

Las forsas que sortiren cap a Mahó suman un total de 49 quefes y oficials y 1.216 classes é individuos de tropas. Dirigi l' embarc lo commissari de guerra don César Costa, haventlo presenciat nombrosos militars d' aquella guarnició. Després de las vuyt sortí del port cap a Mahó l' vapor en que havian embarcat aquestas forsas.

Als excedents de cupo del reemplás de 1897 que han sigut cridats a las filas, se ls concedeix un passio que finirá lo dia 4 de Maig pera que puguin redimirse a metálich.

Llegim que ha sortit lo número 5 lo cual no hem rebut de la molt notable revista «Catalonia», rich de text y en ilustració, conforme s' endevina ab lo següent sumari:

- «Pensanti», per Joaquim Casas Carbó.—«Frederich Nietzsche y lo que representa realment la seva filosofia», per Pompeu Gener.—«La llar apagada», per J. Massó y Torrents.—«L' Abadía», per Roger d'Erill.—«Fragments traduhits d' Emerson», «De l' assaig» «Confiansa en sí mateix», traducció de Ramón D. Perés.—«Los persas», tragedia d' Aeschyl (continuació), traducció d' Arthur Masriera.—«L' arbre trist», per E. Guanyabans.—«Revista de revistas», per J. P. J.—«Dibuixos decoratius», per L. Bonnin.

Dels trenta mil excedents de cupo de la quinta de 1897 cridats al servey actiu en virtut de la Real ordre del dia 21 del mes que som, corresponent a las zonas de Catalunya ls següents: a la de Barcelona número 59, 292; a la de Barcelona número 60, 440; a la de Lleyda número 51, 641; a la de Vilafranca número 46, 421; a la de Manresa número 39, 520; a la de Tarragona número 33, 444; a la de Girona número 24, 461; y a la de Mataró número 4, 512; ó sia en un total 3.731 soldats més que dona Catalunya. D' aquesta mateixa quinta 1897 ne quedan encare en situació d' excedents de cupo 16.940 joves.

En la Administració de Consums d' aquesta ciutat, se recaudaren per diferentes especies, en lo dia d' ahir, la cantitat de 825'64 pessetas.

Lo Consistori dels Jochs Florals de Barcelona nos ha remés la següent nota del veredict.

- Premis ordinariis: «Englantina d' or».—Número 270. «Els segadors d' are». Lema: Cada temps las sevas armas. Accésit primer.—Número 137. «La pedra dreta». Lema: La patria es forta. Accésit segon.—Número 37. «Romans de cego». Lema: Damas y cavallers. «La Viola d' or y argent».—Número 242. «La Mare de Deu». Lema: Nosaltres del Brasil que tornam a casa. Accésit primer.—Número 199. «Memento». Lema: Pulxis eris. Accésit segon.—Número 271. «Ojival». Lema: Fides. Flor natural.—Número 110. «Sinfonias poemátiques». Lema: Notes sugestives. Accésit primer.—Número 177. «La mort de las flors». Lema: Nul souvenir des iles blondes, etc. (A. Fontaines). Accésit segon.—Número 156. «Borratxera». Lema: Ja sé que no tinch coratge—per matarme tot d' un cop, —jo voldria una mort dolça—que m' matés a poch a poch. Premis extraordinariis: Premi ofert per lo Consistori a la mellor composició en prosa.—Número 153. «Deunos aygua Majestati». Lema: Sed tenia el pobre juhen. Accésit primer.—Número 185. «Lo fossar payrol». Lema: Vidi somnium. Premi ofert pel Consistori pera honrar la bona memoria del eximi poeta En Marián Aguiló y Fuster.—Número 38. «Profecia d' en Marián Aguiló». Lema: Post nubila. Premi ofert per l' Emm. senyor Cardenal Casanyes, bisbe d' Urgell.—Número 302. «El beato Joseph Oriol». Lema: Deus Barcinonis. Premi ofert per l' Excm. é lltm. senyor Arquebisbe de Tarragona.—Número 162. «Lo Rosri de Maria». Lema: Regina Sanctissimi Rosarii. Premi ofert per l' Excm. lltm. senyor Bisbe de Barcelona.—Número 257. «L' iconografia Mariana de Catalunya». Tema: Populum suum vidi com ingenti handi tibi offere donaria. Premi ofert per l' Excm. é lltm. Sr. Bisbe de Menorca.—Número 133. «La conquista de Menorca». Lema: ¡A dor! A dor! Premi ofert per l' Ateneu Barcelonés.—Número 260. «Compendi de la Historia de Catalunya». Lema: Gloriosa dicta sunt de te Catalonia. (Martí I en las Corts de Barcelona). Premi ofert per lo Foment del Travall Nacional de Barcelona.—Número 165. «La Filosa». Tema: Are com avans y com sempre.

Accésit.—Número 237. «La Fillosa». Tema: Serás del foment símbol—y emblema del treball.
 Premi ofert per la Lliga de Catalunya.—Número 409. «Lo compromís de Casp». Lema: Visca Catalunya.
 Premi del Excm. Ajuntament de Reus.—Número 283. «Sant Bernat Calvó». Lema: Ecce Sacerdos Magnus.
 Premi ofert per la Redacció de «La Costa de Lleuant».—Núm. 230. «Lo Guayta de Montjuich». Lema: Històric.
 Los demés premis no s' adjudican.

ESCORIAS THOMAS.
 Vegis l' anunci de la quarta plana. Dirigirse á casa Gambús, carrer de Vilá (Bou) 12.

SECCIÓ OFICIAL

Registre civil

del dia 26 de Abril de 1898

Naixements

Paulina Masdeu Roigé, de Joseph y Paulina.—Joan Malner Trill, de Joan y Antonia.

Matrimonis

Cap.

Defuncions

Antonia Cartañá Fort, 17 anys, Santa Anna, 32.—Jaume Recasens Bori, 77 anys, Sant Roch, 42.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Prudenci.

CULTS RELIGIOSOS

Santuari de Ntra. Sra. de Misericòrdia

Avuy dijous à las 5 de la tarde y á expensas d' una devota se cantarà una Salve á gran orquesta.

Parroquia de Sant Francesch

Avuy à las 7 del vespre se donarà comens al mes de Maria que las fillas de la Immaculada Concepció dedican à sa excelsa Patrona, predicantse en los dias festius per lo Dr. D. Isidro Germá, professor del Seminari de Tarragona.

Sant de demà.—Sant Pere de Verona.

SECCIÓ COMERCIAL

J. Marsans Rof

Representant: **JOAQUIM SOCIATS**
 CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	46'60	Filipinas	68'50
Exterior	59'60	Aduanas	59'
Amortizable	56'	Cubas 1886	48'
Fransas	18'40	Cubas 1890	48'
Norts	19'15	Obs. 6 0/0 Fransa	64'
Exterior París	34'75	Obs. 3 0/0 »	34'

GIROS

París 74'50 Londres 44'20

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

BOLSI DE REUS

Cotisacions realissadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	46'50	Cubas del 86	59'
Exterior	59'65	Cubas del 90	48'
Colonial	51'	Aduanas	68'50
Norts	19'10	Oblig. 5 p 8 Almansa	64'
Fransas	18'40	Id. 3 p 8 Fransa	34'
Filipinas	60'		

PARÍS

Exterior 34'62 Norts

GIROS

París 74'50 Londres 44'20

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los paissos.

Moviment del port de Tarragona

Entradas del dia 26

De Málaga y esc. v. «Sagunto», de 345 ts., ab efectes, consignat á don Anton Más.

De Port Vendres en 8 dias, pol. gol. francesa «La Paix» de 79 ts., ab bocoyos buyts, consignat á don Anton Mariné.

Despatzadas

Pera Marsella y Génova, v. Sagunto» Esquerdo, ab efectes.

Pera Cette v. Denia, ab vi.
 Pera Buenos Aires y esc. v. alemany Troja, ab efectes.
 Pera Aymonte l. Serafin, ab efectes.

Barcos á la carga

Dijous 28

Pera Bilbao y escalas vapor «Cabo Trafalgar», consignatari don Marián Peres.

Pera Londres vapor «Arana», consignatàris senyors Mac-Andrews y C.^a

Pera Bilbao y escalas (fent la de Marín) v. «Gijón» que despatzcan los senyors Fills de Benigne Lopez.

Divendres 29

Pera Valencia y Cullera v. «Cervantes», son agent D. Joseph M.ª Ricomá.

Pera Burdeos, Helsingfors, Abo, Hangó, Borga, Lovisa, Kotka, Viborg, Fredrikshamn, Nystad, Raumó, Bjórneborg, Kristinestad, Nasa, Jakobstad, Gamla, Karleby, Uleaborg, San Peterburg y Reval; y pera Moscow, Warschau y Nischni Nowgorod, á flete corrido via de San Peterburg, sortirà lo primer de Maig lo vapor «Oberon», que despatzcan los senyors Boada germans.

Pera Cette directe, Marsella, Génova y Liorna, estarà á la carga lo dia 2 de Maig lo vapor «Grao», que despatza D. Anton Más.

Pera Génova, estarà á la carga lo 3 de Maig lo vapor «Unione», que despatzcan los Srs. Casaseca y Terré.

Pers Christiania, Christiansand, Arendal, Stavanger, Bergen, Aalesund, Christiansund y Trondhjem, admetent carga pera aquestos ports y demés de Noruega, sortirà lo dia 12 de Maig próxim lo vapor «Sevilla» que despatzcan los Srs. Boada germans.

Pera Marsella, Gothemburg, Copenhagen, Stockholm, Christiania, Bergern, Malmö, Helsingborg, Norrköping, Gefle, Sundswall, Stettin, Danzig, Koenigsberg, Libau, Riga y demés ports de Suecia, Noruega, Dinamarca, Alemanya y Russia, estarà á la carga lo dia 12 de Maig lo vapor «Italia», que despatzcan los Srs. Boada germans.

ANUNCIS PARTICULARS

Errors que deuen desvaneixers.

Cap remey, ja sia untura, pegat, ó altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totas las celebritats mèdicas, aixís nacionals com extrangeras, estan contestes, y ma llarga práctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecànich, acompanyat dels coneixements anatòmichs suficients.

No deu confiansa en las benas ni en los braguers anomenats sense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquestos se deu la major part de las defuncions que ocurren per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochos los que saben colocalos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incòmoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económic, es lo bragueret de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplàtics pera evitar lo carregament d' espatllas.

Faixas hipogàstricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurgiá especialista en lo tractament de las hernias ab llarchs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clausolles d' Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Hermita de Nostra Senyora del Roser

ULTIMA HORA

Madrid 27.

Lo jefe del apostadero de Manila ha telegrafiat al Govern que ha entrat á Ilo-Ilo la fragata americana «Savanoc», apresada per lo canoner «Elcano».

Lo barco apresat procedia de Australia y portava 1.640 toneladas de carbó.

Afegeix lo telégrama que encara no s' ha presentat la escuadra nort-americana.

—Ha sigut molt notada y comentada la ausencia dels generals y senadors Weyler y López Dominguez á l' acte de fer entrega á S. M. del discurs de contestació al Missatge.

—Lo general Blanco telegrafia que 'ls barcos de la escuadra nort-americana ocupan la mateixa posició.

—Comunican de Tanager que desde que circula

allí la noticia referent á la guerra entre Espanya y 'ls Estats Units, los moros ignorants se negan á aceptar moneda espanyola, creant ab aquesta negativa un verader conflicte.

Las tranzaccions comercials se fan ab gran dificultat.

—Lo Govern francés ha publicat la declaració de neutralitat.

Se prohibeix als súbdits francesos que s' allistin en los exércits d' Espanya y 'ls Estats Units mentres duri la guerra y que facilitin armas y municions á las nacions beligerants.

—Lo Congrès nort-americà ha aprobat lo plan de guerra naval.

Se sostindrà lo bloqueig parcial de la isla de Cuba y vâris creuhers recorreran las costas pera coneixer la posició dels barcos de la escuadra espanyola.

—Lo Senat ha acordat aplassar la discussió del bill d' indemnitat per la concessió de la autonomia, á petició del general Martínez Campos, qui ha de conferenciar ab lo senyor Silvela pera decidir la part que en la discussió ha de pendre la minoria conservadora.

A Inglaterra s' accentua la reacció favorable á Espanya.

Los periódichs elogian á nostre Govern y al poble espanyol y fan vots per nostre triomf, que consideran casi segur.

En alguns teatres s' han celebrat manifestacions en las que s' han donat viscas á Espanya y á nostra marina.

—Se diu que en breu sortirà dels Estats Units lo vapor «Ciudad de Texas» portant 1.100 toneladas de provisions que intentarà desembarcar á Caba.

Máximo Gómez y Calixto García protegiran lo desembarch.

París 27.

La suscripció nacional espanyola, oberta en la embaixada d' aquesta capital s' eleva á 400.000 franchs.

Entre 'ls suscriptors hi figuran numerosos francesos.

Entre la colonia espanyola existeixen infinitat de projectes pera recaudar recursos ab destí al foment de la marina miliar, pero encare no s' ha arribat á un acort.

A Burdeos s' han reunit, baix la presidencia del cònsul, los membres de la colonia espanyola, constituint un comité ab objecte d' obrir una suscripció pera contribuir als gastos de la guerra y especialment á la compra de barcos.

—Telegrafian de Washington dihent que allí se sab d' un modo oficial que la escuadra espanyola s' dirigeix á las costas dels Estats Units.

—En l' últim Consell celebrat en la Casa Blanca, Mac-Kinley va dir als seus ministres que no volia establir, per ara, una acció militar contra Cuba, esperant que bastarà 'l bloqueig de las costas pera rendir per fam als soldats espanyols.

Vâris ministres, contra 'l parer del president, volen una acció militar immediata.

—Un despaig de Hong-Kong diu que 'l cabecilla Aguinaldo ha embarcat á bordo del «Olimpia» y que s' dirigeix als Estats Units.

Afegeix lo telégrama que per ara no hi ha que teme una agressió decisiva dels yankees contra Filipinas.

—Lo periódich «La Lanterne» assegura que la proba per qué passa lo poble espanyol despertará sa energia com ha succehit en otras ocasions y que qualsevol éxit li obrirà nous derroters, puig sa vitalitat es innegable.

Telégramas particulars de «Lo Somatent»

Barcelona 27, 8'40 nit.

Las oficinas de la companyia transatlántica han rebut un cablegrama ab la noticia de que 'l vapor correu «Montserrat», havia arribat sense novetat á Cienfuegos.

Madrid 26, 9'15 nit.

Rebuts en nostra redacció á dos quarts de nou del matí d' ahir, dia 27, ó siguin ab dotze horas de retrás.

Telégrama oficial de la Habana assegura que se segueix sense novetat.

Paerto Rico segueix igualment sense novetat.

Madrid 26, 9'15 nit.

A la bahía de Mariáno s' hi venhen set barcos de la escuadra nort-americana. Lo general Blanco confirma aquesta noticia.

Madrid 26, 9'15 nit.

S' ha confirmat oficialment que 'l barco «Lijero» ha envestit en la bahía de Cárdenas á un torpeder yankee.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona
5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y dissabtes, (Per Villanova).
12:11 m. mercancías, segunda y tercera.
4:57 t. correo (per Villanova).

De Barcelona á Reus
9:25 m. (per Vilafranca).
9:46 m. (per Villanova).
15:38 t. per id.
7:39 t. exprés (dimars, dijous y dissabtes).

De Reus á Mora
9:33 m. — 7:49 t. — 7:49 y 9:57 nit.

De Mora á Reus
4:21 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona
8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus
7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

La Reus á Lleyda
8:10 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus
5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí
1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Vimbodí á Reus
9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia
9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona
11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS
De Tarragona, 8:30 m.

De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
De id. directo 10:30 t.
De id. id. y cambio de correspondencia 10:40 t.

De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendents de Lleyda) 7:30 t.
De Madrid y Zaragoza 7:30 n.
De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sufrirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de reforç a Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Perá Barcelona á las 5:00 m.
Perá id. á las 2:00 t.

Perá Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Perá id. id. id. (per idem) á las 2:00 t.
Perá Tarragona, directe á las 7:00 n.

Perá Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y saslineas á las 8:00 m.

Perá Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 4:00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s deposita en los busson després de la sortida del correo de Madrid, se li donará sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

DR. I. CARALT SALA Caramelos Pectorals del metje SALAS

HA TRASLADAT SON CONSULTORI A LA Ronda de Sant Pere núm. 9, pis principal (entre 'l Passeig de Gracia y Plassa de Urquinaona).—BARCELONA.

CONSULTA de 10 á 12 y de 3 á 4.

Curan la Bronquitis, Tos, Catárrros, etc., netejan de mucositats l' aparat respiratori tan sols prenénne un al anarsen á dormir y altre dia la matindrán composta i inofensiva no conté medicament perillós.

DIPOSIT en Reus Farmacia de Serra Arrabal Santa Anna 80.

Pneu de la caps 6 rals

PARA ABONO DE TODAS LAS COSECHAS Y CULTIVOS. INDISPENSABLE Y DE EXCELENTES RENDIMIENTOS

EL COMBINADO EMPLEO DE LAS ESCORIAS THOMAS Y SALES DE STASSFURT

COMO ABONO FOSFATADO
COMO ABONO POTASICO

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRATO
SULFATO DE POTASA CLORURO DE POTASA
SALES CALCINADAS RICAS EN SULFATO DE POTASA, KAINITA, ETC.

El más económico, el más eficaz, el más duradero, bajo garantía del Sindicato de ventas de STASSFURT.

NITRATO DE SOSA como abono azoado

DE GRADUACION GARANTIDA DE 15.12 A 16.00 AZOEY DE EFECTOS RAPIDOS Y SEGUROS

DIRIGIRSE PARA PROPECTOS E INFORMES SOBRE EL EMPLEO A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Moviment del port de Tarragona

De Malesá y sac. v. «Sagunto», de 345 t., ab
elector, consignat á don Anton Mas.
De Port Vender en 8 dies, bol. gol. franceses els
Paix de 70 t., ab docays pagts, consignats á don An-
ton Mariné.

Despatxadas
Perá Marsella y Génova, v. Sagunto» Paquetos, ab
elector.